

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szemléi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a ... .. Kiadóhivatalhoz küldendők. ... ..
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály ... .. szerint számítatnak. ... ..

Idegen forgalom.

Erkölcsei és anyagi szempontból igen fontos egy városra, községre s vidékre az idegen forgalom. A művelt elemek érintkezése kulturális tekintetből bir kiváló jelentőséggel. Az a pénzforgalom, ami az idegenek költsége révén keletkezik, kereskedői-, ipari- és üzletérdeket mozdít elő. Az észszerű lokálpolitika tehát emiens helyi érdeket mozdít elő az által, ha az idegen forgalmat minden kitelhető módon elősegíti.

Örvendtes tapasztalat szerint testületek, tanintézetek, adhoc társaságok tanulmányutra kelnek s látogatásuk köztekintetből kiszámíthatlan előnnyel bir.

Jóleső büszkeséggel tapasztaltuk, hogy az utóbbi években nemcsak az ország közeli és távol-vidékeiről, de külföldről is számosan keresik fel szentermelése és faipara révén országos nevezetességü s a természet csodált szépségeivel megáldott völgyünket. Hogy ez kulturális és közgazdasági életünk ismertetésére milyen előnyös, az bizonyításra nem szorul.

Annyi vonzó előnye van a Zsilvölgynek, hogy az idegenek a legnagyobb elismeréssel, sőt érthető elragadtatással dicsérik. És méltán. A rohamos haladásnak olyan szembeszökő jelenségeivel az országban alig találkozunk, mint ami itt az érdeklődők figyelmét leköti. És ez a haladás, ugy a méretek, mint az időtartam tekin-

tetében a legközelebbi jövőben kétségtelenül fokozódik. A kirándulóknak megfigyelésre és tanulmányozásra itt ritka alkalom kínálkozik. De valljuk meg őszintén, hogy vajmi keveset, sőt mit sem teszünk arranézve, hogy a nagyközönség figyelmét felhívjuk a Zsilvölgy szépségére és a tanulmányozásra alkalmas itteni alkotásokra. Pedig ezzel a saját érdekünket mozdítók elő.

A turisták, a kirándulók elhaladnak mellettünk, megtekintve a vajdahunyadi, a dévai várat, mert nem tudják, hogy Szurduk szoros, milyen elragadóan szép, hogy Bóli-barlang a ritkaságok közé tartozik, hogy az ipari munkásság révén alig pár évtized alatt itt tanulmányozásra, sőt csodálatra méltó alkotások létesültek. Ezeket az előnyöket máshol arra használnák, hogy az idegenekre nézve vonzóvá tegyék. Ebben a tekintetben mi semmit sem teszünk. Számítalan esetben kiránduló turista-társaságok megfordultak itten, megnézték, dicsérték a bányaműveket s azzal távoztak, mert nem tudták, hogy a Páring 2600 métert meghaladó csucsáról milyen fenséges a kilátás, hogy Szurduk és Vulkán szorosnak párját alig találják még külföldön is és hogy Bóli-barlang csodált természeti ritkaságok közé tartozik.

A vasúti várótermekben és folyósókon színes illusztrációkkal hívják fel egyes fürdők és egyéb helyre az utasok figyelmét. De Petrozsényről és a Zsilvölgy látni és tanulmányozni valóiról sem ezen, sem egyéb uton nem szerez-

hetnek tudomást azok, akik egyébként örömet jönnének s itt szerzett tapasztalataikat előnyünkre is értékesítenék.

A kedvező idő beálltával utrakelnek a turista, kiránduló és más társaságok. Kívánatos volna tehát, hogy ezek alkalmas módon tudomást szereznek völgyünkről s bizonyára számosan szervezendik kirándulásuk programjába az itteni látványok megtekintését is. Gondoskodni kellene továbbá arról is, hogy a kirándulók itteni tartózkodását minél kellemesebbé tegyék. Hány vendéglős, szállodás, kereskedő és iparos érezné ennek közvetlen hasznát.

Az indirekt előnyöket nem is említjük. Alkalmas módon gondoskodni kellene a kirándulók kalauzolásáról és elszállásolásáról is. Szervezni kellene egy helyi bizottságot, amely gondoskodnék illusztrációkkal ellátott zsilvölgyi »Kalauz« kiadásáról és terjesztéséről, továbbá a kirándulók kalauzolásáról. Nem róna ez az ügyrend érdeklődőkre terhes feladatott és mégis igen fontos helyi érdeket mozdítana elő. Alkalmas módon előkellene mozdítani, hogy a külföldiek bejövele megkönnyíttessék és azok ne legyenek --nem okvetlenül szükséges-- zaklatásnak kitéve a mi által elriasztatnak. Lehetőleg megkönnyítendő volna az is, hogy a kirándulók a Szurduk szorosba, Románia területére is átmelessenek természetesen az e tekintetben fennálló törvényes rendelkezések sérelme nélkül.

Mennyire előmozdítaná az idegen forgalmat

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCAJA.

Végjátzsma.

1898. év novemberének vége felé a meráni Kurhaus előtti pihenőhelyeken meglehetősen nagy számban sütkérezőt többé-kevésbbé beteg magyarok, gyógyulást keresve a nyári meleg napsugarakban. Ott és abban az időben ismerkedtem meg a mesterrel. Idegen országban könnyebben egymásra lel a magyar s a szenvedés, betegség, ha közös sorsa két embernek, hamar egy lélekke kovácsol két reménykedő lelket.

Igy voltunk mi is. Egyik ismerősöm mutatott be neki s három nap mulva rokonérzetének bizonyosságul velem jött az unternaisi »Maiser-Hof«-ba ebédelni.

— Nem való nekem a table d'aute. Elvesztem az étvágyam, ha azt a sok ételt látom és szivesebben laknék ugy, mint te, privát. Ugy-e nem neheztelsz, ha tegezek?

— Sőt örülök megtisztelő bizalmadnak — válaszoltam jószívű szívéllyel, míg ő baráti érzelme erősítéséül felém nyújtotta apró, vézna kezét.

— Tudod, megszerettelek — szorongatta a kezem — s te, érzem, vigyázni fogsz rám, mintha testvéred

lennék. Látom, magadra is ügyelsz. Én, tudod egy kissé könnyelmű vagyok, pedig érzem, hogy a bajom komoly.

— Vigyázni fogok rád, — fogadkoztam — hisz te nem csak a magadé, hanem Magyarországé, honfitársaid büszkesége vagy s neked meg kell gyógyulnod.

Örökké mosolygó szürkés szeméi lezárultak egy másodpercre s ez alatt az arcán valami csodálatos fájó mosoly vonult keresztül. Belejátszott abba a remény, büszkeség, dac, bánat, szenvedés minden érzete, mely fényes álmokkal telt lelkén abban a pillanatban átcikázhatott. Fájón, keserűen mondta:

— Igaz, sokkal tartoznám az életnek, de most kemény legénnyel kell egy partit végig küzdenem. Szeretném, ha remist érhetnék el vele. De ki tudja...

Megértettem. A halálra gondolt. Vigasztaltam és délután együtt bolyongtunk lakást keresni. Találtunk is közel az enyémmhez Meránban, a Heller-utcában. Az enyém a mellette lévő Passeirer-utcában volt, így hát könnyen vigyázhattam reá. A háziasszonya egy koros, jószívű, gömbölyű arcú tiroli özvegy volt, ki, mikor megtudta, hogy az ő rózsakertre néző tiszta udvari szobácskájának ki a lakója, másnapra a nyiló muskátlikat, pálmákat átültette az ablakai alá.

— Ha Magyarország sakk- királya lakik nálam,

legalább a rózsáimmal kedveskedhessek neki, — mondotta boldog mosolygással s mikor bizalmasan arra kértem, hogy ügyeljen Charousekre, méltatlankodva csóválta fejét.

— Oh, uram, sok beteget szolgáltam én már ki és az lenne csak a szép, ha ő nem lenne megelégedve velem.

Ügyelt is a jó lélek, mert soha sem tért nyugodni addig, míg a mester szobájában világosságot látott.

Végtelen szerény, csendes modora volt a mesternek, a ruházata meg éppen nem árulta el, hogy kit takar. Mikor megismertem, kopott kávészin felsőkabátot s erősen elhasznált fahéjszínű kemény kalapot viselt. Kissé ritkás, vékony bajusza gondozatlanul lógott alá, félrebillent, lehorgasztott fővel járt s gondolataiba amint elmélyedt, néha mosolygott.

December közepéig, míg hűvösebbé, rövidebbé nem váltak a völgybeni nappalok, feljártunk a Gilf-sétány délszaki növényekkel díszített serpentin-utjain a Kuhl-hegyre, hol órákon át fürdöttünk a napsugarakban s hallgattuk a Passer-patak rohanó árjának egyhangú bugását. Keveset beszélünk. Ő rendszerint elővette gelatinfigurás kis zsebtárca-sakkját és elmerülve tanulmányozta a különféle hadállásokat, míg én, a szintén Me-

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom magánórákban Zsentrí-bosztton tanításomat, melyben speciálista vagyok. Továbbá egész nyáron Petrozsényben, a Wagner-féle szálloda tánctermében táncanfolyamot tartok: gyermekek részére d. u. 5.-től 7.-ig, felnőttek részére 8.-tól 11.-ig. Jelentkezni lehet Klein Lipót ur divat-kereskedésében. Tisztelettel Reich Károly okl. tanitanító.

például az is, ha piskii, aradi, kolozsvári, csabai, budapesti és egyéb nagyobb állomások váróterméiben a Boli-barlangot, Szurduk-szoros egyes részleteit, Páringot, az itteni bányaműveket stb; ábrázoló képek volnának kifüggesztve s az itteni nevezetességeket és látnivalókat ismertető kalauz volna az állomási törzsdéken beszerezhető, amely a kirándulókat minden tekintetben utba igazítaná.

Mindezekről az idegen forgalom előmozdítása céljából szervezendő helybizottság gondoskodnék.

Legalább is ezen ügy annyira fontos, mint a színészet, a melynek érdekében színügyi-bizottság alakult és erre a bizottságra se nehezebb terhesebb feladatt, mint amarra.

A tanárikar hangversenye és táncestélye.

A petrozsényi főgimnázium tanári-kara, i. hó 4.-én a bányatársulati nagyteremben és a kaszinó helyiségeiben nagyszerű táncestélyt és hangversenyt rendezett az intézeti felszerelés gyarapítására. A hangverseny első száma **Henrich Viktorné** urasszony finom, mélylelkű és kitűnő technikájú zongorajátéka volt. Szerencsésen megválasztott, dallamos darabjait nagy élvezettel hallgatta a közönség és az előadó urhölgy művészetét lelkes újrászálal, szünni nem akaró tapsviharral ismerte el. **Huth Margit** k. a. adta azután elő **Herceg Ferenc** «Bekvartélyozás»-című magánjelenetét, nagy gyakorlatról, kitűnő izlésről, szembevető előadó képességről bizonyítást tevő lelkes, bájos, kedves játékkal. A hangverseny fénypontja **Kürthy Ilonka** k. a. énekművész három dala volt. A rendezőségnek kétségtelen érdeméül kell elismernünk, hogy a művésznőt sikerült a szereplésre megnyerni, s természetesen nagy szerecséjének kell minősítenünk, hogy Önagsága nem csak művész, hanem egyúttal a petrozsényi társaságnak bájos, kedves tagja. Énekeit elfelejtünk lehetetlen lesz. Bámullattal fogunk visszaemlékezni hangjának nagy terjedelmére és erejére kristályos tisztaságára, minden technikai csiszolatlanágtól mentes voltára, arra a szuverénitásra, mellyel e hangot az előadott dalokban letezt érzések kifejezésének szolgálatába állította és örök elragadtatással a mely, mindent átfogó, meleg érzésre, melyet énekében megnyilvánított. A meghívón megígért két dalt (**Gounod** **Romeo és Juliájának** opera áriáját és **Taubert** **Madárdalát**) a szíves művész a teljesen meghódított közönség lelkes kivánságára egy harmadikkal toldotta meg. Ez előzmények után nem volt nehéz dolga annak a

ránban időző **Tábori Róbert** néltől kapott könyveket olvasgattam. A mester ez idő alatt szépen javult. Reménykedett és tervezte, hogy ha egészsége enged, pihent erővel vesz részt a párisi világversenyen.

— Látod, az öreg, csontos partner ellen ez az egy hónapig tartó huzás sikerült — nevetett elégedetten — ha így megy továbbra is, megmattolom az öreget.

Azonban a következő hónapban már a vén csontosan volt a huzás sora. Huzott is rövidesen. A meser egy este a **Kurhaus** játéktérben valami sakkozó társasággal került egyív s feltámadt benne a játékszenvedély. Éjfélleg ragyogtatta hatalmas, káprázatos tudását, legyőzve az összes ellene küzdőket.

— Szemben játszottam, mint eddig bármikor — mondta másnap s míg a szemei ragyogtak, az arca kipirult.

Épp a **Passer** fölötti **Zenó-hidon** haladtunk át **Ober-Mais** felé, mikor hirtelen erős köhögés vett rajta erőt. Belefogódzott a karomba s a roham elmúltával, amint verejtékező arcát letörölte zsebkendőjével s a száájához vitte, piros vérfolt maradt rajta. Megrémült ő is, én is. Hosszas rábeszélés után sikerült egy napra szabájában tartanom, de miután a vérzés többé nem jelentkezett, harmadnap kísértünk s egy melegebb galléros köpenyt vetünk s akkor szomorun, csüggetegen monta:

— Előbb kellett volna ezt tennem. Megcsalt az öreg. Belehajszolt a játékba, felhevültem s orozva támadt rám a hideg éjszakába, lerombolva győzelmi reménységemet.

Ettől kezdve bizonyos elkeseredettséggel párosult könnyelműség kezdett elhatalmasodni a lelkületén.

Hiába óvtuk most már többen. Köztünk egy fekete-

lelkes kis társaságnak, amely **Ábrányi Emilnek** «A végrehajtó»-című egy felvonásosát hozta színre. A közönség szívébe varázsolt melegt lelkes, kidolgozott, természetes, jókedvű és összhangolt játékaival sikerült mindvégig ébren tartani. Szerető, jószívű, gyöngéd anya, kedves lélek volt özv. Majorné szerepében **Pfeiffer Ilka** k. a. s vidám, okos, találékony, élénk, bájos **Birike** szerepében **Tribusz Mariska** k. a. A főszerep **Márton Pál** mérnök ur kezébe került (**Tribusz Aladár** ur távolléte miatt). Jó kézbe. Minden részletre kiterjedő, figyelmes alakításáért és mindent átérző beszédéért hivatásos színészek is megirigyelték volna. Diadalmas jelenete után (midőn **Fehérvári** ügyvédet megszegyeníti) a közönség percekig tartó tapsviharral fejezte ki tetszését. Epizód szerepé a siker elsőrendű oszlopává tette **Rosehnál Annie** k. a. aranyos humorával és elragadó kedvességű megjelenésével. Úgyes dolgot mutattak még a cinikus és nyers fellépésű ügyvéd szerepében **Darvai István** és a filozofus tanár jelölt szerepében **Gerber Árpád** tanár urak. Pár szóra terjedő szerepével is meg tudta szeretetni a közönséget **Steiner Rezső** ur. A hangverseny kitűnő hangulatu közönséget adott át az azután következő táncestélynek. A tánc csak a reggeli órákban ért véget.

Felülfizetésükért az illetőknek ezuton fejezi ki köszönetét a rendezőség.

Felülfizettek: **N. N. 10** kor., **Róth Flóris** 8 kor., **Janza Vazul** 7 kor., **Rotter Antal**, **Dr. Gidró Jenő** 5—5 kor., **Henrich Viktor**, **Rudolf József**, **Lotter József**, **Braun Albert**, **Schreiner József**, **Blaschek Aladár** 4—4 kor., **Dr. Olariu Miklós** 3 kor., **Becker Dávid**, **Bocsáth Mihály**, **Klinga József**, **Dr. Makrai Lipót**, **Csetényi Emil**, **Palmer Arthur**, **Schmidt N.**, **Graffius Vilmos**, **Jezerický Elemér** 2—2 kor., **Salló Károly**, **Tribusz Gyula**, **Biró Agé János**, **Schäffer Hermann**, **Gegő Simon**, **Schwab N.**, **Barkó N.**, **Kocsis E.** 1—1 korona. Összesen: 97 kor., az az **Kilencvenhét** korona. (Ref.)

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Eljegyzés.** **Varjassy Béla** vulkáni bányatiszt eljegyezte **Szekszárdon Lencz Katicza** urleányt.

— **A vármegyei tisztviselők előléptetése.** A kormány tudvalevőleg már ismételten megígérte, hogy a vármegyei tisztviselők fizetését megjavítja, úgy, hogy ezek fizetése az állami tisztviselők fizetésével egyenlő legyen. A kormány ezt az ígértezt most beváltja, amennyiben 1909. január elsejétől kezdve az összes vármegyei tisztviselők egy fokkal nagyobb rangsorba fognak előlépni. A fizetési tervezet **Issekutz Aurél** krassószövény-megyei alispán dolgozta ki. (Illetékes helyről megcáfolták ezt az örvendetes hírt lapunk zártakor. Szerk.)

— **Gyilkos gázrobbanás.** Általános részvétet kellett az a megdöbbentő baleset, melynek **Schneeweiss**

Dezső petrozsényi fiatal kereskedő eset áldozatul. A nevezett divatáru kereskedőnek szép forgalmu üzlete és lakása a **Kossuth Lajos** utcában, dr. **Ábrahám József** házában van. Folyó hó 7-én kedden este 8 órakor kiment a folyosóra, ahol egy két kilós tartalmu liliput acetylenfejlesztő készülék volt. Nagy darab karbidot tett a gépezetbe, amely fennakadt s egy másik darab karbiddal próbálta eltörni, hogy a vízbe essék. Majd gyufát gyújtott, hogy lássa, beleeset a karbid a vízbe. A lángrobbant gyufáról egy égő szilánk levált s beleesett a fejlesztőkészülékbe. Ebben a pillanatban az acetylengáz felrobbant, hatalmas dördülés rázkódtatta meg a levegőt és a szilárd épületet, s a gépezet fölé hajolt **Schneeweiss**nak a robbanógáz felarcát s a nyakát szétroncsolta, egyik szeme kifutott és a szerencsétlen ember halálos sérülésekkel élettelenül zuhant a folyosó kövezetére s pár percnyi borzasztó halálhőrgés után kiszendetted. A robbanás zajára az átellenben lakó dr. **Weisz József** községi orvos nyomban a baleset színhelyére érkezett s már csak a halált konstatálhatta. A szomszédos piactéren felállított sátorban éppen a cirkusz-variété előadásra gyülekezett a közönség, de a hatalmas dördülés zajára mindenki a szerencsétlenség színhelyére sietett, ahol oly nagy volt a tolongás, hogy **Janza** főszolgabíró tapintatos intézkedésének köszönhető, hogy esetleg egyéb baleset is nem történt. Közvetlen a szerencsétlen áldozat mellett állott égőgyertyával a cselédeleány s csodálatos módon annak nem esett semmi baja. Az elszerencsétlennéltnek özevge, férje iszonyuan roncsolt tetemeit látva eszméletét veszítette s ugyanazon udvarban lakó **Sárossy J.** lakására vitték, hol dr. **Weisz** rendelése szerint gyógykezelés s gondozás alá vették. Rajta kívül kis leánya s atyai gondozásában részesült fiatal nővére siratják a pótolhatlan veszteséget. A tisztességes, szorgalmas kereskedő végzetes balesete nagy részvétet keltett, mely temetésénél, szertán délután impozáns módon jutott kifejezésre. A nyomban megejtett hatósági vizsgálat megállapította, hogy a baleset a szerencsétlen áldozat vigyázatlanságából történt s így a dévai kir. ügyészség távbeszélő útján adta meg a temetési engedélyt.

— **A zsvilölglyi m. kir. bányahivatal** deákgyarmati vízvezetékének rendezése iránt a vármegye alispánjához folyamodván a hatósági szakértő javaslata alapján a kérdéses munkálat tárgyában benyújtott kérvény a tervrajz, valamint a hatósági szakértőnek véleménye a vízjogi törvény 163 §-ának értelmében 1908. évi április hó 5-től 1908. évi május hó 5-ig bezárólag **Petrozsény** és **Livazény** községek község-házánál ki van téve. A helyszíni tárgyalás 1908. évi május hó 6-án d. e. 8 órára van **Petrozsény** község házához kitűzve. Az érdekeltek a munkálat elleni netaláni észrevételeiket, akár a közszemlére való kitétel ideje alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval előadhatják, ellenkező esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

juk. Sőt örömmel láttuk, hogy ő, ki eddig az öltözékével oly keveset törődött, a leánya e fölötti csipkelődéseinek hatása alatt, új beruházásokat eszközölt.

— Látja, maga rosz ember — mondta egy nap pajzán kacérsággal a leány — mégis csak hatnak magára a szavaim.

— Miért? — kérdezte csodálkozva a mester.

— Miért? — évődött tovább a leány. — Hát... hát én azt hiszem, hogy az én kedvemért marad itthon.

A mesteren meglátszott, hogy a leány szavai zavarba ejtették. Gondolkodott egy kissé s aztán, hogy megvillantak a szemei, merészen mondta:

— Azt hiszi talán, hogy szeretem? . . .

Nem. Nekem csak egy ideálom van. A királyné. Fölle álmodom szüntelen s nem leszek hozzá soha hűtelen.

És azon az estén már nem tanított benünket a mester, ott sakkozott a **Kurhaus** füstös játéktérben. Szomoruan láttuk, hogy mind gyakrabban mutatkoznak halvány, vértelen arcán a láz rózsái. Egy reggel, szokásom szerint, amint átmentem hozzá, a háziasszonya rémült arccal fogadott.

— Az ur egész éjjel rosszul volt. Félrebeszél, sakkozott, öltözék nélkül el akart menni hazulról. Hívja el az orvost, rosszul van, szegény.

Szó nélkül futottam kezelő orvosáért, dr. **Lippa**-ért. Ő azonban szívesen betegem feküdt. Így elmentem az enyémhez, dr. **Kentzler**hez (aki most **Gleichenbergben** működik) hogy látogatná meg a mestert. Aztán visszatértem a beteghez. Óvatosan nyitottam rá az ajtót, ágyban ülve találtam. Előtte egy kis asztalka volt, rajta sakkváson s a figurák. Játzott. Észre sem vette, hogy beléptem. Az arca sápadt volt, a szemei beesve, a haja

— **A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részv. Társ. Iparos Ifjusága** Petrozsényben, a társulati (Győrke) vendéglőben folyó évi április hó 20-án, (husvét másodnapján) táncmulatsággal egybekötött jótékony-célú műkedvelő-előadást rendez. A tiszta jövedelem a Magyarországi Munkások Rokkanti- és Nyugdíj-Egyletének 110-ik Petrozsényi Fiókpénztár külön alapja javára fordítatik. Beléptidij: 1-ső és 2-ik sor 1 korona 60 fill., a többi sorok 1 kor. 20 fillér; állóhely 1 korona. Pénztárnyitás este 7, kezdete 8 órakor. A zenét Mezei Ferenc zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Színre kerül: «Felhő Klári». Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Rátkai László. Rendező Györösy Jenő. Közreműködnek: Betlendi Erzsike, Butyka Jolánka, Eizler Olga, Imre Juliska, Imre Zsuzsika, Szuhai Berta, Albert Ferenc, Bóhné Albert, Bóhné Henrich, Eizler Albert, Kurkó János, Löwi Sándor, Szuhai István, Skovrán Mihály, Szuhai Ferencz, Sándor János, Tauh Lajos, Ulrich István.

— **Műkedvelői előadás Petrillán.** A Petrilladeákbanyi ifj. egyesület saját könyvtára javára, f. év április hó 20-án, saját helyiségében műkedvelő-előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Beléptidij: személyjegy 1 korona, családjegy 3 személyig 2 korona. Kezdeté este fél 8 órakor. Zenét a petrozsényi zenekar szolgáltatja. Ételekről és italokról gondoskodva van. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Színre kerül a «Gyimesi vadvirág» Gézi I. népszínműve. Közreműködnek: Knébel Karolina k. a., Lerch Ágnes k. a., Ritter Fáni k. a., Schenk Mariska k. a., Schmieder Emilia k. a., Egyed András, Knébel Jakab, Knébel Rezső, Kerl Péter, Kerl Albert, Kerl Ferencz, Knébel Frigyes, Keiling Rezső, Ladó István, Rád Miklós, Schenk Manó, Simon Frigyes, Urszu József, Vencel György, Venczel József.

— **Kített csecsemő.** Szokatlan és a maga nemében községünkben ritka büneset foglalkoztatja a petrozsényi csendőrséget. Nem kevesebb, mint egy eddig az ismeretlenség homályában burkolózó anya rémtettéről van szó, aki a múlt héten valamely éjjel a petrozsényi

csapzott, kuszált s az ajkai vértelenek. Fénylő, lázas tekintettel szemlélte, kémlelte a hadállásokat s lassan, óvatosan tologatta a figurákat, aztán jegyeztetett. Közben megszólaltam:

— Jó reggelt, édes Karukám, hallom, rossz éjjel volt.

Hallgatásra intett, könyörgőn összefonta a kezét s csak ennyit válaszolt halk, lázas suttogó hangon:

— Ne zavarj.

Hallgattam tehát, oda kuporodtam az ágya végéhez s egy ideig elnéztem szenvedő, komoly átszellemült arcát. Majd lehajtottam a fejem s vártam az orvos érkezését: a játszma végét. Mielőtt az orvos megérkezett volna, bevégezte a játszmat. Idősegen félrelökte az asztalkát, lesöpötte paplanáról a figurákat s hogy felém nyújtotta s megszorította láztól izzó kezével jobbomat, sohajva mondta:

— Most már tisztába vagyok mindennel.

— Nem értelek.

— Pokoli ideám támadt. Egy végjátzmát állítottam fel, aztán én játszottam a fehérrel . . . az öreg kaszás a feketével . . . De . . . megvert . . . tizenhárom húzásra matt lettem.

— Tudom, hogy lázas vagy, beteg vagy, nincs semmi jelentősége. Pihenj le, mindjárt jön az orvosom, a tied beteg.

— Orvos? Minek? Fölösleges. Tizenhárom hónap, aztán vége mindennek — sutogta szomorú, bánatos hangon — meglásd, igaza lesz a végjátzmának.

— Dehogy lesz. Babona.

Az ajton épp alkalmas pillanatban kopogtatott az orvos, legalább Charousek nem vette észre szánakozásom fájó könyeit.

Az orvosnak azonban bevalloita, hogy napokon át fent járt a gyöttrő lázzal s szuró fájdalokkal mellkasában. Ez alkalommal 40 fokos lázt, tüdő- és bélvérzést konstatait nála az orvos.

Mikorra a Gilf-sétányon a márciusi meleg napok bontogatni kezdték a mandolafák illatos korai virágait, Pestről megérkezett dr. Bródi s hazaszállította a nagybeteg mestert. Tizenhárom hónap mulva, amint megjátszotta, be is fejezte élte sakkjátzmáját, mert 1900. április 18-ára a tétényi temető gazdagabb lett egy sirhalommal, Magyarország pedig szegényebb egy világhírű, lángelméjű hű fiával, a sakkművészet Petőfiéjével.

Kulinyi József.

temetőbe csempészte bűnös szerelmének gyümölcsét. A csecsemőt, amely a helyszínen megjelent dr. Schulek Jenő orvosi véleménye szerint alig 3 hónapos lehet és 2 napja lehetett a temetőben — Látkulik Miklós temetőőr találta meg. A bűnös anya kézrekerítése iránt erősen folyik a nyomozás.

— **A petrozsényi m. kir. szénbányásziskola növendékei** 1908. évi április hó 26-án a Wagner-féle szálló összes termeiben Kantner Jánosné urnó védnöksége alatt jótékonycélú, zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-dij: személyjegy 2 korona, családjegy (3 személyig) 5 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések a jótékonycél érdekében köszönettel fogadtatnak. A tiszta jövedelem a saját lobogójuk megszerzésére fordítatik. Zenét Péter Károly 1-ső petrozsényi cigányzenekara szolgáltatja.

— **Pályázati felhívás honvéd-bakancsok szállítására.** A m. kir. honvédelmi miniszter értesítette az aradi ker. és iparkamarát arról, hogy a m. kir. honvédség 1909. évi rendes lábbeli szükségletének 50%-a, vagyis 11.080 pár bakancs — fatalpszegek nélkül — az ismert feltételek mellett a hazai kisiparosoknál fog megrendelteni és elkészíttetni. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az évi szükséglet 55%-ának szállítását régebbi és megbízhatóknak talált kisiparosoknak és ezek szövetkezeteinek 1912. év végéig már biztosította, s erről az alulírt kamara 2648.907. számú kiadványával a múlt év december havában az érdekelt szövetkezeteket értesítette. A még fennmaradó 45%, vagyis 4986. pár bakancs szállítására ennél fogva csak azon kisiparosok, illetőleg ezek szövetkezetei pályázhatnak, a melyeknek a szállításban való részesedés előzetesen a fentemlített rendelkezéssel biztosítva nincs. A pályázatok ott, ahol ipartestület van, ennek útján, különben pedig közvetlenül az alulírt kamarához csak azok által nyújtható be, akik a munkát értik és abban tényleg részt is fognak venni. A bakancsokért fizetendő összeg az 1908. évi átlagos bórarak alapján állapítatik meg, a beszállításhoz azonban tekintettel arra, hogy ezen megállapítás csak 1909. február havában történhetik meg, az 1907. évi bórarak alapján megállapított egységárat (páronként 12 kor, 55 fillért) fizeti ki a miniszter s a netán mutatkozó különbséget utólagos elszámolás útján nyer kiegyenlített. A beszállításnak Budapestre a honvéd központi ruhatárhoz legkésőbb f. évi december hó végéig kell megtörténni. A beszállítási költségeket azon kisiparosok, kiknek lakóhelye Budapesttől 400 kilométernél közelebb van, sajátjukból tartoznak viselni, míg a Budapesttől 400, vagy ennél több kilométer távolságra lakó kisiparosoknak az általuk fizetendő vasúti szállítási költség a szállítmány átvétele után a fuvarlevél alapján a honvéd központi ruhatár által visszatérítetik. A szállítmányoknak katonai szállítmányként való feladására a vállalkozónak nincsen igénye, azon vállalkozók azonban kik a vasúti szállítási költségeknek megtérítésére igényt nem tarthatnak, (Budapesthez 400 kilométernél közelebb laknak) a szállítmány átvétele után a honvéd központi ruhatár parancsnoksága által megfelelően záradékolandó és az illetőknek visszaadandó fuvarlevelek alapján a fizetett polgári és katonai díjszabás szerint illetékes vasúti szállítási költségközzötti külömbözetet az illetékes vasut igazgatóságánál visszatérítés útján igényelhetik. A kereseti összegek a szállítmány átvétele után a honvéd központi ruhatár által kiállított s az illető iparos vagy meghatalmazottja esetleg a fentnevezett intézet által a honvédelmi miniszterium iktató hivatalába benyújtandó «Átvételi bizonyítvány» alapján — haladéktalanul — az illető iparos lakóhelyén levő, vagy ahhoz legközelebb fekvő adóhivatali pénztárnál központilag utalványoztatnak, s az utalvány-rendelet kibocsátásáról az érdekeltnek közvetlenül értesíttetni fognak. Könnyű cipők a f. évben sem rendeltenek meg. A pályázni ohajtó iparosok és ezek szövetkezetei ajánlataikat az eddigi módzatoknak megfelelő felszerelésben illetékes ipartestületeik útján akként nyújtsák be, hogy azok legkésőbb folyó évi április hó 20-ig a kamarához mulhatlanul beérkezzenek, mert a késedelmesen beadott ajánlatok figyelembe vételét nem fognak. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **Az egyleti szervezkedésről.** A belügyminiszter a következő rendeletet adta ki: Az országos jellegű munkás egyesületek helyi szervei megalakulásának bejelentései alkalmával az tapasztaltakat itthon értékesítsék. E végből a kereskedelmi m. kir. miniszter az aradi kereskedelmi és iparkamara területére is évenként egy 600 koronás iparos ösztöndíjat rendszerezett. Ezen ösztöndíjra az alólírott kereskedelmi és iparkamara ezennel pályázatot hirdet és felkéri a kerületbeli ipartestületeket, hogy e pályázatot a saját hatáskörükben minél szélesebb körben meghirdessék, az arra érdemes iparos ifjakat a pályázatban részvétellel buzdítsák és őket utasítsák, hogy pályázataikat f. évi május hó 15.-éig az aradi kereskedelmi és iparkamara címére okvetlenül beküldjék. A pályázatban a folyamodó lakóhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa esetleg elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás iránya részletesen megjelölendő, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és

122000—906. sz. itteni körrendelet 7. pontjának második bekezdésben foglaltakkal is ellentétben, oly intézkedést tartalmaznak, melyek a tagok jogai és kötelességei, különösen a tagok pénzbeli járuléakai, valamint a helyi szervek (befizető helyek, szakosztályok, helyi csoportok) működésének irányítására nézve az alapszabályokban megállapított kereteket túlhaladják.

Az egyleti szervezkedés természetéből következik, hogy az egyleti alapszabályoknak rendeltetése épen az, hogy az illető egyesület tagjainak jogai és kötelességei felől, úgy a tagok, mint a tagok érdekei szempontjából szükséges felügyeletet gyakorló hatóságok — teljesen tiszta képet nyújtsanak. Nyilvánvaló tehát, hogy az anyaegylet, vagy annak bármely szerve által — bármiféle elnevezés alatt — kiadott oly szabályzat, mely az alapszabályokban megállapított kereteket túlhaladja s a tagokra (pl. lapjárulék vagy egyéb címen) oly pénzbeli járulékot vet ki, melyről az alapszabályok egyáltalában nem intézkednek — tulajdonképpen teljesen hatálytalan, s a tagokat egyáltalán nem kötelezi.

Tekintettel tehát arra, hogy az országos jellegű munkásegysületek alapszabályai a tagoknak kötelességévé teszik azt, hogy az országos egyesületek (szövetség) közgyűlése által alkotott ügyrendnek is alávéssék magukat és tekintettel arra, hogy ezen országos egyesületek (szövetségek) tényleg adnak ki ügyrend, ügykezelési szabályzat, házirend stb. elnevezések alatt — külön szabályzatokat és pedig különösen az u. n. helyi csoportok számára — a 122000—906. sz. alatt általam kiadott körrendelet kiegészítése képen ezennel elrendelem, hogy a helyi szervek (befizetőhely, szakosztály, helyi csoport) megalakulásának bejelentése alkalmával — a 122000—906. sz. körrendelet 2. pontjában felsorolt kötelek kivül — bekívántassanak a fent említett szabályzatok is s amennyiben a bemutatott szabályzat, vagy szabályzatok — az alapszabályokkal összehasonlítva — a tagok jogai és kötelességei, valamint a helyi szerv működésének irányítására nézve az alapszabályok keretét túlhaladó intézkedéseket tartalmaz, vagy tartalmaznak — a helyi szerv megalakulásának tudomásul vétele megtagadandó.

— **Jelöltek felvétele a cs. és kir. nagyszobeni gyalogsági hadapródiskolába.** Az első évfolyam az 1908—9-iki tanév kezdetével szeptember hó közepe táján körülbelül 25—30 oly testileg alkalmas ifju vétetik fel, aki f. év szeptember 1-ével 14.-ik életkorát már elérte, de a 17.-iket még át nem lépte, hajlammal bír a katonai pálya iránt és valamely közép- vagy polgári iskola 4 alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel végezte. A felvételi vizsgára és a kérvények szerkesztésére nézve bővebben nyilatkozó «felvételi szabályok» 45 fillér beküldése után a hadapródiskolánál kaphatók. Fizetési hely iránti felvételi kérvények már az 1907—8-ik évi iskolai végbizonyítvánnyal is ellátva, legkésőbb f. év július hó 8.-áig az iskola-parancsnokságnál nyújthatók be. Ha a jelölt esetleg pótvizsgára utasított, akkor a kérvényhez ideiglenes bizonyítvány melléklendő. Hiányosan felszerelt, közvetlen a betérjesztési határnapon (július 8.) beérkező kérvények nem vehetők figyelembe. Magyar állami alapítványi díjmentes helyre pályázóknak folyamodvány a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz terjesztendő be. Az ebbeli «Pályázati hirdetmény» a benyújtási időpont, valamint minden más adatok kihirdetésével, a «Rendeleti Közlönyben» (esetleg a Budapesti Közlönyben) közzététetik.

— **Pályázati hirdetmény 600 koronás iparos tanulmányi ösztöndíjra.** Az iparosok képzése szempontjából felette üdvös, hogy a külföldi ipar viszonyait tanulmányozzák és az ott tapasztaltakat itthon értékesítsék. E végből a kereskedelmi m. kir. miniszter az aradi kereskedelmi és iparkamara területére is évenként egy 600 koronás iparos ösztöndíjat rendszerezett. Ezen ösztöndíjra az alólírott kereskedelmi és iparkamara ezennel pályázatot hirdet és felkéri a kerületbeli ipartestületeket, hogy e pályázatot a saját hatáskörükben minél szélesebb körben meghirdessék, az arra érdemes iparos ifjakat a pályázatban részvétellel buzdítsák és őket utasítsák, hogy pályázataikat f. évi május hó 15.-éig az aradi kereskedelmi és iparkamara címére okvetlenül beküldjék. A pályázatban a folyamodó lakóhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa esetleg elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás iránya részletesen megjelölendő, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és

vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban, vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába való felvétele. Megjegyezzük, hogy az illetőnek kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itt fogja értékesíteni. Azok, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek az ösztöndíjra nem számíthatnak. A kiskorúakért atyjuk vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében. Aradon, 1908. március hó 28-án. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. V. Petrozsény. Kérném lehetőleg a hét első napjain beküldeni, hogy a husvétii számban közölhető legyen. Most későn érkezett.

Eladó háztelkek.

A Malea-utcában lakházak építésére alkalmas több telek szabad kézből eladó.

Tudakozódni lehet: **E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.**

Értesítés.

Mély tisztelettel alulírott becses tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Petrozsényben az „Emke” szállodát, vendéglőt és italmérést — volt üzlettársam, Weisz Jenőtől elválva — egyedül kezelem és vezetem.

A m. t. közönség kegyes támogatását kérem:

Sohr Henrich.

5 FIATAL EMBER egy megfelelő bebutorozott szobát keres. — Tudakozódni lehet e lap kiadóhivatalában.

Épület- és butorasztalos.

Tisztelettel felkérem Vulkán és vidéke igen tisztelt közönségét, hogy építkezés és butorrendelésnél hozzám bizalommal fordulni sziveskedjék, amennyiben legjobb minőségű száraz anyagaimból a legszolidabb és legizlésebb kivitelben a legjutányosabb áron és legpontosabban készítek: **épület-, butor-, portál,** szóval a faipar körébe tartozó munkákat.

Kiváló tisztelettel:

SZÜLE JÁNOS
asztalosmester, Vulkán.

5-12

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60 1.— és 2.— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

Csakis **poloskák** ellen üvegben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk ki a „TIRGRAM” névre. Gyár:

Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Sz. 1906/908.

Pályázati hirdetemény.

Hunyadvármegye petrozsényi járáshoz tartozó Petrilla körjegyzőségben a segédjegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jövén, ezennel pályázatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása évi 1000 korona fizetés és 300 korona lakbér.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6 §-a, illetve az 1900 évi XX. t.-c. 3 §-a értelmében felszerelt és eddigi működésüket igazoló kérvényüket felettes hatóságuk útján **f. évi április 20-ig** bezárólag adják be, mivel a később és nem hivatalos uton érkezőket tekinteten kívül fogom hagyni.

A választás napját **1908. év április 30-án délelőtt 9 órára** a petrillai körjegyzői irodába tűzöm ki.

Petrozsény, 1908. március hó 27-én.

Janza Vazul
főszolgabíró.

Eladó ház.

Kisbaáron egy korcsmahelyiséggel, lakházzal, udvar és egy nagy kert, szabadkézből eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal:

FINTANA JÁNOS.
kereskedővel, (Kisbaár).

Eladó ház.

A Malea-utcában, a volt Martina-féle 807. számú ház szabadkézből eladó.

Értekezhetni lehet: **RÓTH KÁROLY**
tulajdonossal.

.. Épület- és butor asztalos. ..

Van szerencsém a tisztelt nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a Malea-utcában szolidan berendezett

ASZTALOS MŰHELYT

nyitottam, amennyiben bátor vagyok a nagyérdemű közönség részére bármilyen munkát, a mely e szakmába vág elvállalni, ugymint: épület-, butor és portál munkákat a legszolidabb ár mellett, mert módomban van bármelyik helybeli asztalos-mesterrel versenyezni.

SZOLID ÉS PONTOS KISZOLGÁLÁS!

Maradok kiváló □ tisztelettel:

Gadó Béla.

Eladó ház.

Petrozsényben, a temető utcában egy 3 szobából, pince, konyha, istálló és udvarból álló lakházamat szabad kézből eladom.

Loy János.

Szép és tartós áruk, olcsó árak gyors kiszolgálás **jelszavam.**

WEISZ REZSŐ DIVATÁRUHÁZA PETROZSÉNY.

A tavaszi évad alkalmával legyen szabad tisztelettel értesíteni a nagyérdemű vevőközönséget, hogy bevásárlási utamról e napokban tértem vissza s kedvező bevásárlások által abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy **dacára a minden cikkben történt nagy áruemelkedéseknek**, dusan ellátott raktáramon az árukat még a régi olcsó árak mellett bocsájthatom a tisztelt közönség rendelkezésére; elvem lévén:

„Kis haszon, nagy forgalom!”

Üzletembe bevezettem Magyarország egyik leghíresebb cipőgyárának, a:

VÁCZI KOBRÁK Czipőgyár készítményét,

melynek kiváló tartóságáért felelősséget vállalva, azt a legkisebb haszon mellett bocsátom a t. vevőközönség rendelkezésére. Ezenkívül kapható nálam mindenféle egyéb jó gyártmányu czipő a legnagyobb választékban.

Rőfös árukban: Vászón, chiffonok, oxford, zefir, kanavász, továbbá női szövetek, a legolcsóbbtól a legfinomabbig, delin, felső ruhára való vászón, batist, (himzett) satin, carton stb. szintén a legduzsabb választékban kapható.

Női blousok: Selyemből, szövetből, nemkülömben mindenféle mosható kel-méből előállítva, ugyszintén női kalapok, leányka ruhák, keztyűk, gallér és kézelők, nyakkendők, férfi, női és gyermek harisnyák, zsebkendők stb. stb.

Rendkívül nagy választék szebbnél szebb női övekben, férfi ingek és kalapokban.

Midőn még a nagyérdemű közönségnek fentebb részletezett áruimat b. figyelmébe ajánlani bátor vagyok, kérem, hogy nb. látogatása által azoknak jó minőségéről és olcsóságáról személyes meggyőződést szerezni méltóztassék.

Szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítva, vagyok a m. t. vevőközönségnek

kitünő tisztelettel:

A híres 392. sz. a. törv. védett „ERNA VASZON” egyedüli raktára.

WEISZ REZSŐ.

Az olcsó bevásárlás lelke, semmit soha hitelbe!